

І чужому навчається,
Я своєї не мурить...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07305
Henderson 4-9237
Henderson 4-9897
YHCores: Henderson 5-9740
— Тел. з Нью-Йорку:
Barclay 7-4125
YHCores: Barclay 7-5337

РІК LXXI. Ч. 14. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го СІЧНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 22, 1964 No. 14. VOL. LXXI.

ДЖАНСОН ПЕРЕДБАЧАЄ РІСТ ЕКОНОМІКИ, ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРОТИ ІНФЛЯЦІЇ

Вашингтон. — Президент Джансон 20-го січня представив перший свій економічний звіт, в якому передбачає сильний ріст економіки в цьому році, якщо Конгрес в найкоротшому часі схвалить закон про зменшення прибуткових податків на суму — \$11 000 000 000. Одночасно Президент остерігав в своєму зверненні проти загрози інфляції, якщо промисловість схочуть збільшувати ціни на товари, а робітничі організації внаслідок того що домагатимуться більших заробітних платень. Президент передбачає, що крайова продукція в цьому 1964 році до нового рекорду — \$623 000 000 000; в 1963 році вона виносилася \$585 000 000 000, а число безробітних в кінці 1964-го року має бути на 500 000 менше, як воно було в минулому році. Президент підкреслює, що це вже третій рік без перерви тривав добробут і ріст економіки, що є рекордом, бо після двох років добробуту слідувала звичайно економічна злиха. Президент передбачає, що темп росту економіки буде більший в цьому році, але ЗДА не можуть чекати на це, щоб економіка зростала повільно, тому уряд старастся поробити заходи, щоб прискіпити економічний ріст, бо одна п'ята населення живе в убогості. Джансон закликає деякі промисли, як, наприклад, автомобільний, щоб старались зменшувати ціни на товари, бо цим способом причиняється до стабільності економіки. Збільшена продуктивність американських робітників та модерні машини щороку ліквідують два мільйони робітників. Але уряд старастся, щоб економіка мала доволі зарплатів праці для тих нових робітників, що кожного року входять на ринок праці. В 1963-му році створилось коло трьох мільйонів зарплатів праці, що не допустило до збільшення числа безробітних. Президент обіцяв передати Конгресові окремі законопроекти для поборювання убогства. На цю ціль уряд планує видати один мільярд доларів. Треба освічувати дітей убогих батьків, щоб вони могли легше знайти відповідну працю. Президент заявив, що вступаємо „в 1964 рік із оптимізмом, федеральний уряд із повною довірою дивиться в майбутнє“.

Пересічна заробітна платня фабричного робітника становить \$102 тижнево

Вашингтон. — Департамент Праці стверджує, що в грудні минулого року пересічна заробітна платня фабричних робітників дійшла до \$250 за годину праці, а тижневий заробіток становив \$102, бо пересічно кожний робітник мав менше як на одну годину праці понад норму. В листопаді 1963-го року платня за годину становила \$2, а в

грудні 1963 р. — \$150. Коли узглядити збільшення цін і впадат до соціального забезпечення, — то все ж таки купівельна сила промислового робітника в 1963-му році збільшилася на один відсоток. Число всіх робітників сільськогосподарського сектору в 1963-му році — 72,975,000, число трудящих — 69,809,000, число безробітних — 4,166,000.

В АМЕРИЦІ

● Президент Джансон вислав від себе і від своєї дружини побажання скорого відзначення дружини ньюйоркського посла Джона Роберта Вагнера, яка лікується в шпиталі св. Луки в Нью-Йорку.
● Адвокати Джеймса Рубенштейна (Рубі) заявляють, що вони оборону свого клієнта опираються на той факт, що Джеймсу Рубі терпіть нашкодження мозку, яке проявляється у формі епілепсії. Рубі застрелив 24 листопада в б'єн-ні-ка президентів Кеннеді ЛІ Г. Освальда і тепер сидить в арешті в Далласі, Техас.
● Пасажирський рух на летючих ліній в 1963 році збільшився на 14,4 відсотка в порівнянні з 1962-им роком, а в 1962-му році цей рух був тільки на 8 відсотків більший в порівнянні з 1961-им роком.
● Департамент Оборони повідомив, що в цьому році пошкодують до військової служби 1,050 літаків; з того армії доставлять 650 літаків, флоту — 200, Покликані

ЗДА ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ ТРАДИЦІЙНИМИ МОЛИТВАМИ В КОНГРЕСІ, ПРОГОЛОШЕННЯМ „ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ“ В СТЕЙТАХ І МІСТАХ ТА ВРОЧИСТИМИ АКАДЕМІЯМИ В БАГАТЬОХ ГРОМАДАХ

Врочистість проголошення 22-го січня „Днем Української Незалежності“ в Нью-Йорку. Посадник міста Роберт Вагнер передає підписану ним 17-го січня прокламацію голові Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій пані Катерині Пелешок, в привітності української делегації. На фото (зліва): д-р О. Соколинський, Вол. Ласовський, мігр Ів. Базарко, П. Дорожницький, адв. Ст. Ярема, посадник Вагнер, П. Лисогір, пані Пелешок, В. Цюпа, адв. Ю. Воллинець, ред. Вол. Душиник.

Роківни проголошення української державної незалежності і соборності в Києві 22-січня 46 і 45 років тому відзначено у Вашингтоні традиційними вже молитвами в Конгресі ЗДА, проголошеннями „Дня Української Незалежності“ губернаторами багатьох міст та врочистими академіями в багатьох громадах. Сесія Сенату ЗДА в дні 22-го січня мав започаткувати молитвою Преосв. Кир Ярослав Габро, єпископ української католицької дієцезії св. Миколая в Шикаго, а сесія Палати Репрезентантів подібного молитвою мав започаткувати вч. о. протоієрей М. Пахолок. Текст обидвох молитов поданий на окремій сторінці „Від Українського Конгресового Комітету“ в цьому числі, де названо також плановані січневі врочистості — академії в багатьох наших громадах. Рівночасно відбуваються також традиційні вже врочистості проголошення „Дня Української Незалежності“ губернаторами стейтів і посадниками міст та вишівуванням синьо-жовтих українських національних прапорів, побір зоряних американських, на капітолах стейтів та ратушах міст. Цьогорічну акцію прокламацій „Дня Української Незалежності“ в стейтах започаткував, з ініціативи голови стейтової філії УККА д-ра Антона Жуковського, губернатор Північної Дакоти Вільям Л. Гай, видавши таку прокламацію вже 15-го січня. Губернатор Нью-Джерсі заповів врочисті підписання і проголошення прокламації „Дня Української Незалежності“ у вівторок, 21-го січня. Посадник світової метрополії Нью-Йорку підписав таку прокламацію, в привітності українській делегації, минулої п'ятниці 17-го січня, а посадник Джерсі Сіті в понеділок, 20-го січня.

В 1963 році 125,000 осіб стали американськими громадянами

Вашингтон. — Головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді звітував Президентові про працю Уряду Іміграції і Натуралізації в 1963-му році і през. Джансон висловив своє одобрення з того, що в тому уряді йде праця без бюрократичної затримки. В минулому році 314,000 чужинців прибу-

НТШ і Товариство Українських Інженерів влаштовують Наукову Конференцію

Нью-Йорк. — В суботу, 25 січня 1964 р. в годині 6.30 учасники відбудуться в Українському Інституті Америки в Нью-Йорку. Наукова Конференція, влаштована Математико-Природничо-Лікарською Секцією НТШ і Головною Управління Товариства Українських Інженерів Америки. Конференція відкриє директор МПЛСекції, проф д-р М. Зайцев. Архітект І. Зайцев виголосить доповідь на тему

„Сакральне будівництво як знаряддя національної політики, на протязі віків“. Другий доповідь на тему „До проблеми залучення областей твердого вугілля в Пенсильванію“ дасть д-р інж. М. Чаповський. З черги д-р інж. О. Цибірський виголосить доповідь на тему „Проблеми термоманетичного холодохолодження“. Конференція, яка є призначена для широкого загалу, закрити голою ТУІА, інж. М. Шуль.

ВЕЛИКІ ІСТОРИЧНІ ДНІ НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ“

Перша сторінка „Свободи“ з повідомленням про проголошення незалежності Української Народної Республіки

Врочистість підписання прокламації 22-го січня „Днем Української Незалежності“ в Джерсі Сіті 20-го січня 1964. Посадник міста Вілен підписує прокламацію. На фото стоять (зліва) за посадником: Роман Слободян, Олена Олійник, П. Коетик, впрен. о. декан А. Борса, Гр. Буря, М. Коць, Поєн Лисогір, голова Відділу УККА Вол. Білик і Тереса Хижак.

У Женеві відновлено конференцію розроблення

Женева. — В понеділок, 20 січня ц. р. відновила свої наради міжнародна конференція розроблення, яка формально є підкомісією Об'єднаних Націй. Комісія Об'єднаних Націй для справ розроблення становить всі членські держави ООН. Оця Женевська конференція складається з 5-х репрезентантів Заходу (ЗДА, Британія, Франція, Канада й Італія), 5 комуністичного табору (СССР, Польща, ЧСР, Румунія і Болгарія) і всім нейтральним країнам: Індія, Мексика, Швеція, Об'єднана Арабська Республіка, Ефіопія, Бірмачія, Бразилія і Нігерія. Франція від самого початку бойкотувала Женевську конференцію, визнавши її за зайву витрату часу, тому вона відбувалася з різними перервами у складі 17-ох учасників. Наприкінці минулого тижня прибув до Москви Семьон Паралкін, спеціаліст від справ розроблення. З американського боку головою делегації є Вільям Фостер, голова Агенції для військової контролю і роз-

Президент і віцепрезидент Кипру ведуть взаємну публічну полеміку

Нікозія. — Нездорові політичні відносини на Кипрі знайшли яскраве відзеркалення в публічній полеміці, веденій у проголошуваних окремих пресових бюлетнях, президентом Кипру грецьким християнином Макаріосом та віцепрезидентом, турецьким адвокатом д-р Фазілем Кучуком. Кучук закреслював в право кипрського міністра Спіроса Кипріану репрезентувати Кипр, як цілість, на теперішній Лондонській конференції про Кипр. Кучук твердить, що Кипріану тільки формально є міністром закордонних справ кипрської держави, бо фактично репрезентує грецьку національну більшість на Кипрі, а та більшість має окрему репрезентацію. Макаріос з свого боку закинув своєму заступникові, що той також інколи виступав, як репрезентант турецької меншини на Кипрі, а часом, як віцепрезидент кипрської держави. Тим часом в Лондоні голова конференції, що має на меті завести спокій на тому острові, міністер для країн Комонвелту Дункан Сандіс, перемови окремо з кипрськими греками, окремо з турками, щоб довести між ними до порозуміння.

● У Ірані у зв'язку з тасмичним агентами, що його 2 січня ц. р. будуть виконати один із поліційних, що сторожили президентський палац — проти президента Кляме Нкрума арештовано 2-х високих поліційних старшин та звільнено шістьох зі служби. Переведено зміни у поліційній версії.
● Влі Азкобери в Британії вилетів на полі і розбився під час вишлювання лету американської військової стежники літак. Три члени його залоги вискочили з парашутами і врятувалися.

ЗДА СТУРБОВАНІ РІШЕННЯМ ФРАНЦІЇ ВИЗНАТИ ПЕЙПІНГ

Вашингтон. — У зв'язку з рішенням французького президента де Голля визнати комуністичний режим в Нав'язати з ним дипломатичні взаємини, американський Уряд — твердить газети — поставлений у дуже важку і трудну ситуацію. Визнання Францією Пейпінгу не є лиш безпосередньо поважною претижевою перемогою Комуністичного Китаю, але може потягнути за собою цілу низку поважних змін у міжнародній констеляції. І так, за всією вірогідністю всі колишні французькі колонії в Африці, які усамостійнившись зберігали добрі взаємини з Францією, підуть за її прикладом і визнають Комуністичний Китай. Таким чином питання прийняття Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй буде перерішено в користь китайських комуністів, з поважним ударом для престижу Америки, яка постійно виступала проти членства китайських комуністів в ООН. Американка переконала тепер Вільний Китай з його осядком на Тайвані (Формозі), щоб він не зривав дипломатичних взаємин з Францією, якщо Франція визнає комуністичний режим на китайському суходолі і сама не захоче зривати з націоналістичним урядом на Формозі. Прецедент створила Британія, яка визнала була комуністичний Китай, але не зірвала з Вільним Китаєм, — у Пейпінгу є британський шажке д'аффер, а на Формозі генеральний консул. Китайські комуністи спротивилися обмінитися з Британією амбасадорами саме з уваги на зберігання Британією далі зв'язків з режимом Чінг Кай-шека, але не вимагали від Британії зривання тих зв'язків. Якщо те саме повторилось би тепер з Францією, то — твердять газети — це означало б визнання китайськими комуністами у практиці існування „двох Китаїв“, які могли б обидва засідати один поруч одного в Об'єднаних Націях. З другого боку Вільний Китай бачить у визнанні комуністичного режиму в Китаї заперечення легального права теперішнього уряду на Формозі вернутися на китайський суходол; вільні китайці завжди вважали комуністів за узурпаторів влади і так само змагаються до визволення Китаю з-під комуністичної влади, як китайські комуністи говорять про „визволення“ Тайвані (Формозі). Однаково американська, як вільно-китайська дипломатія старастся вплинути на Францію, щоб вона не квапилася з визнаванням китайських комуністів, але вони — мабуть — не матимуть успіху. Канада і Японія мають — твердять газети — бути найпершими державами, що після Франції визнають комуністичний режим.

Західна Німеччина проти визнання Францією Комуністичного Китаю

Вена. — Західнонімецький канцлер Людвіг Ергард делегував міністра для спеціальних цілей Гайріха Кронне, щоб той поїхав до Парижу та з'ясував французькому президентові Шарлю де Голлю, що рішення цього останнього визнати комуністичний режим є шкідливим для Західної Німеччини і може пошкодити французько-німецькому союзові. Гайріх Кронне був завжди палким прихильником французько-німецького замирення та якнай-

Бритійські війсьні кораблі вислані на води Танганьїки

Лондон. — Бритійський уряд вислав літаносець „Сентавр“ із 600 воїками морської піхоти та іншими „Кейвбраки“ на води Танганьїки, на Індійському океані. З військом, що є на тих двох воєнних кораблях і в суцільній Кенії, Британія матиме там 2,000 воїків, себто достаточну силу, щоб завести порядок в Танганьїці, якщо британські громадяни в тій африканській країні були б загрожені. Бритійський міністер для справ зв'язків між державами Коммонвелту, Дункан Сандіс, заявив в парламенті, що ситуація в Танганьїці „погіршується“. Він поклався на згодилення від діючого високого комісара в Танганьїці Стівена Майлеса. Але водночас часопис

повідомляють, що в столиці Танганьїки Дар ес Салам не має зміни тампоного режиму. Це збунтувався перший кур'єр війська, який виступив проти британських старшин, вимагав заступлення їх автономними старшинами та домагався вищої заплати. У заворушеннях, що їх спричинив той військовий бунт, загинуло 14 осіб і 20 було ранених. Юрба скористалася з того бунту і почала грабувати крамничі та нищити і палити автомашини. Арештовані збунтованими воїками 30 британців та їхні жінки і діти — звільнені. Президент Танганьїки Жуліус Ньєрере буди-то живе і здоров та з невідомого ближче місця керує акцією, щоб повернути нормальний стан.

У СВІТІ

● На американській летючій базі Покота в Японії здвигнено пам'ятник у честь вбитого президента Джона Кеннеді. Брат трагічно загинувшого Президента, генеральний прокуратор Роберт Кеннеді, який був в минулому тижні в Японії з дипломатичною місією, відвідав разом з своєю дружиною ту військову базу і склав перед пам'ятником свого брата вінок квітів.
● До Занзібару, малого острова біля східного побережжя Африки, де 10 днів тому переведено керування комуністами революцією, прибули кореспонденти з Советського Союзу, Чехословаччини і Польщі. Зате чотирьох американських кореспондентів тамосій „народний“ уряд видалив.
● Коментар Ізраїльського радіо заявив у зв'язку з останнім протидієвським фронтом 13-ох арабських держав на їх „першій“ конференції в Каїро, що виминути війну на Середньому Сході можна буде тільки тоді, коли переконала арабських володарів, що вони не виграють війни проти Ізраїлю.
● Папа Павло VI має призначити 10 нових членів почесної Ватиканської гвардії, зложеної з членів італійської армії роз'їзана одна бригада почесної гвардії. З новобранцями палеска гвардія рахуватиме 52 особи. Вони беруть участь звичайно в процесіях та в урочистих вогослужбах.
● Південно-восточний військовий режим арештував коло 500 осіб із злочинного саїту. Невелика політична ситуація і затяжна війна проти комуністичних партійників створили в Південному В'єтнамі сприятливі підмоги для процвітання злочинів. 120 арештованих вислали до копань вугілля на роботу.

й залі
РОДНОГО ДОМУ
се, в Нью Йорку

